

İslâmda hataların telâfisi vardır

Hüseyin Günay: “Sık olarak, kaçınıcı rekâтта olduğunu unutan ve bunu vesvese yapan kişi ne yapmalıdır? Sizce bu konuda kesin çözüm nedir? Yanılmamak için ne yapılabilir?”

HATA KULUN SÜSÜDÜR

İster ibadet içinde, ister ibadet dışında olsun, hata kulun süsüdür. Hataları affetmek de Rabbimizin şanından ve sıfatlarındandır.

Şeytan kendisi af yoluna başvurmadığı için, bizim de hatalardan sonra affedici bir Rabbimiz olduğunu hatırlamamızı istemez. Bizim namazımızın fesada gittiğini ve bozulduğunu telkin eder. Böylece vesveselerimizi arttırır ve namazdaki huzurumuzu bozar. Biz namazda; “Aman, hata yapmayayım”, “Eyvah! Namazım fesada gidecek!” dedikçe şeytana dayanılmaz bir fırsat vermiş oluruz. Vesvesemiz artar. Şüphe ve tereddüt çıkmazına düşeriz. Bu da ibadet hayatımıza zarar verir. Bizi ibadetten soğutur.

Keza, hatayı ve kusuru biz kul olduğumuz için yaparız. Allah’ın Ğafûr, Rahim, Ğaffâr, Afüv, Tevâb isimleri esasen bizim hata yapmamızı gerekli kılarlar.¹

Çünkü bu isimlerin şemsiyesini ancak hata yapınca üzerimizde hissederiz. Hatasız ve kusursuz olsak Allah’ın bu güzel isimlerini bilemeyeceğiz, tanıyamayacağız, kavrayamayacağız.

HATA, EHL-İ MARİFETİ ALLAH’A DAHA ÇOK YAKLAŞTIRIR

Esasen Allah’ın Hazret-i Âdem’i (as) yaratma tasarrufuna ve daha sonra Hazret-i Âdem’e (as) secde emrine karşı meleklerin, Allah’ın tasarrufuna itiraz edercesine, hata ile “Yeryüzünde fesat çıkarıp kan dökecek birisini mi yaratacaksın?”² diye karşılık vermelerinin bir hikmeti de budur! Yani meleklerle de Allah’ın affına sığınma kapısı açmaktır! Nitekim melekler bu kapıdan derhal Allah’ın affına sığınmışlar ve “Sübhâneke...”³ (=Seni her türlü noksandan, kusurdan ve batıl düşüncelerden tenzih ederiz. Bizi bağışla!) demişlerdir.

Fakat şeytan kendisine sunulan bu tövbe kapısına sığınmamış, tövbeye yanaşmamış, af istememiş, azgınlaştıkça azgınlaşmıştır.

Allah da melekleri affetmiş, şeytanı affetmemiştir.

Böylece melekler Allah'ın af ve bağışlama tecellilerine sahip güzel isimlerini kavramışlardır.

Şimdi bizim şansımız daha çok! Adım başı hata yapıyoruz! Bu iyi!

Çünkü adım başı Allah'ın affedici ve bağışlayıcı olduğunu hatırlıyoruz, yaşıyoruz, kavriyoruz, tanıyoruz! Allah'ı tanımaktan büyük nimet ve ihsan bulunabilir mi?

Her hatada Allah'ı hatırlamak, her kusurda Allah'ı anmak, Allah'a dönmek ve Allah'a sığınmak ne büyük bir nimettir!

KUL HATA YAPINCA ALLAH'I HATIRLAR

Âdem Aleyhisselâm ile muhterem eşi hata yaptılar, fakat hiç vakit kaybetmeden, Allah'a sığındılar, tövbe ettiler. Allah da onların tövbelerini kabul etti.4

Yunus Aleyhisselâm bir hata eseri, öfkelenerek kavmini terk etti. Ardından kendisini balığın karnında buldu. Hata ettiğini anladı ve Allah'a sığınmaya, tövbe etmeye başladı. Allah da duâsını kabul buyurdu ve onu içinde bulunduğu sıkıntıdan kurtardı.5

Bütün bunları hatayı teşvik etmek için zikrediyor değilim! Hatalara karşı telâşa kapılmamızın gerek olmadığını vurgulamak, telâşın vesveseyi arttırmaktan başka işe yaramadığını hatırlatmak istiyorum. Ve hata yaptığımızda kendimizi hırpalamamak için yazıyorum.

Çünkü vesvesenin zarar verici ısırılmalarından uzak kalmamız gerekiyor. Hata yapınca her şeyin bittiğini düşünmememiz gerekiyor. Bilhassa kasıt taşımayan ibadet hatalarının, bizi riyadan uzaklaştırmak ve Allah'a sığındırmak gibi görevleri bulunduğunu hatırlayıp, üzölmek ve korkmak yerine, sevinç ve şükür içinde biraz dikkat etmemizin yeterli olduğunu kavramamız gerekiyor.

NAMAZDA HATANIN TELÂFİSİ

Her hatanın bir telâfisi vardır.

Namaz esnasında kaç rekât kıldığımızı unuttuğumuzda; namaza ara vermeden düşünürüz, galip kanaatimize göre hareket ederiz.

Galip kanaatimiz belirmemişse, azında bulunduğumuzu kabul ederiz. Buna göre namazımızı tamamlar, sonunda da sehiv secdesi yaparız.

Meselâ dört rekâtlı bir namazda üçüncü rekâтта mı, dördüncü rekâтта mı olduğumuzu unutmuşsak, galip kanaatimiz de yoksa azında bulunduğumuzu, yani üçüncü rekâтта olduğumuzu kabul ederiz. Bu kabul üzerine namazı tamamlarız. Sonunda sehiv secdesi yaparız.

Meselâ üçüncü rekâte kalktığımızda, birinci oturuşu yapmadığımızı hatırlarsak, namazımıza devam ediyoruz. Sonunda sehiv secdesi ile Allah'ın af ve merhametine

sığınırız.

Dipnotlar:

- 1- Lem'alar, s. 78.
- 2 - Bakara Sûresi: 30.
- 3 - Bakara Sûresi: 32.
- 4- Bakara Sûresi: 37.
- 5- Enbiyâ Sûresi: 88.